

A mi utcánkban

A mi utcánkban csak két lámpa van, az sem világít, a Széchenyi térre meg most szereltek csodafényeket. Jó, jó kell ez is, de a külvárosokról se feledkezzenek meg! Ez a két mondat nem szó szerinti idézet egy levélből, hanem summázata több olyan levélnek, amit az utóbbi hetekben kapott a szerkesztőség. Irigylük a fényt a Belvárostól?

Ami azt illeti, nincs mit irigyelni. A Belváros is meglehetősen sötét, beleértve az új, magas oszlopú lámpákat is, melyekről bárki megállapíthatja, hogy nem elég magasak. A plétyka szerint lefűrészeltek belőlük, mert nem volt elég hosszú a tűzoltólétrára a szereléshez. Mások szerint eleve a rövidebb oszlopot rendeltek meg. A szakemberek szerint ez a lámpafajta nem is díszvilágításra készült, hanem forgalmi csomópontok megvilágítására. És ők is egyetértenek abban, hogy alacsonyak, a fényforrást nem lenne szabad a szemnek befognia. Így inkább vakít, mint világít. Csak azt nem tudom, hogy ezt miért nem hamarabb állapították meg, még mielőtt a lámpákat felállították volna?

Hát így jártunk ezzel. De mi van „a mi utcánk” közvilágításával? Elhiszi-e végre már valaki, hogy rossz? El, egyetlen, ám nagyon lényeges megszorítással! Az áramszolgáltató vállalat már évek óta kéri, hogy a lakosság jelentse be nála, ha valahol tönkrement, nem ég a lámpa. Ha tönkretették, akkor is. A szerelők nem jutnak el minden héten minden utcába, s ha nincs aki szól, nem tudnak róla.

A tanulság, akár a Széchenyi téri új lámpákat, akár a külvárosi világítást tekintjük, ugyanaz: először intézkedjünk, szóljunk, s csak aztután panaszkodjunk. Az esetek többségében akkor már nem is lenne ok a panaszra.

Szégyellje magát?

Egy fiatalos küllemű, de vezető beosztásban levő olvasónk önvallomásától: „A napokban találkoztam egy régi ismerőssel: — Hallom, osztályvezető lettél. Gratulálók. Hány éves is vagy? — kérdezte. Mondom, hogy mennyi. És én még elcsodálkoztam, hogy fiatalombert neveztek ki ilyen fontos beosztásba! — ábrándult ki. Hát persze, becsapott, hogy még csak nem is öszültsz. Erre már nem válaszoltam, de azóta sokszor eszembe jut ez a futó beszélgetés. Szégyelljem vajon, hogy nem öszülök, s ezzel eltitkolom a felettem elszálló évek számát! Vagy azt szégyelljem, hogy nem fiatalon neveztek ki? Nem értem a dolgot, mégis úgy érzem, hogy valamit szégyellnem kell. Mások is célozgatnak már erre nekem, régi ismerősim legalább nyersen-öszintén kimondta.”

Napi kis probléma, hiúsági kérdés — vonhatnánk vállalat. Mit eszi magát valaki ilyen botosárg miatt? Dolgozzon, s aztután kész. Igen, igen, de azért ez a kor szerinti osztályozás valahogy ott van az agyunk mélyén mindenfelé. Csak a napokban olvastam például, hogy Líbia új államfője az arab államfők legfiatalabbja. Ez még az előbbi levél kézhezvétele előtt volt, el is mosolyodtam rajta. No lám, valaki elkergeti az öreg királyt, feldönti az amerikai és az angol támaszpontokat, s mindebben a legérdekesebb: hogy alig 32 éves. Bizonyára ő meg öregebbnek látszott annál, mintsem ilyesmirt kinéznék volna belőle.

Szégyellje magát — aki nem a tettekből ítél.
F. K.

Szavazólap

Ma ül össze Budapesten, az újságírók székében a filmkritikusok szakosztálya, hogy döntsön a *kritikusok díjainak* odaítéléséről. A hagyományos és nagyteljesítményű díjak ünnepélyes kiosztására január végén kerül sor: a következő napokban filmgyártásunk tavalyi eredményeit tehát a művészetbarát közönség érdeklődésének középpontjába kerülnek. A témának ez az időszaki jellege lehetővé és indokoltá teszi, hogy akárcsak más esztendőben, az idén is összefoglaljuk a tavalyi filmtérlem elemzésének legfontosabb tanulságait, ezúttal szinte majdnem úgy, mintha a kritikusok vitájában szavaznánk. Még akkor is érdekes ez, ha véleményünk tényleges szavazólapként nem funkcionálhat, tekintve, hogy mire ez az újság Pestre ér, akkorra a vita befejeződik.

A Fényes szelektől az Örnagy úrig

Ha nagy vonásokkal akarunk felrajzolni filmgyártásunk elmúlt esztendőjét, azt mondhatnánk, a *Fényes szelekkel* kezdődött és az *Isten hozta, Örnagy úrral* fejeződött be az esztendő. Ezzel a két címmel azt hiszem, már érzékeltettük is a lényegét. Nevezetesen azt, hogy az az időszak, amelyet két ilyen film fog át, *nem lehet rossz*. Valóban, az 1969-es esztendő, ha nem is olyan kiemelkedő éve volt a filmgyártásnak, mint mondjuk az 1966-os, 1967-es, mindenképpen *figyelemreméltó* időszak.

Már az olyan — egyébként önmagában nem sokat mondó — szám is ezt bizonyítja, hogy hány film készült, illetve került közönség elé ebben az időszakban. Tavaly összesen 23 filmet mutattak be, s az bizony a magyar filmgyártás számára között *mennyiségileg* sem megvetendő. Természetesen nem a mennyiség a lényeges itt, hanem a látott-be-mutatott filmek minősége, művészi színvonala, intenzitása és eredetisége.

Már a címek önmagukban mutatják, hogy az 1969-es év erőteljes esztendő volt. Ebben az évben mutatták be a *Holdudvart*, a *Hazai pályát*, a *Fényes szeleket*, a *Veréb is madárt*, a *Pokolrévet*, a *Pál utcai fiúkat*, a *Feldobott követ*, az *Örökös*, a *Tiltott területet*, az *Oroszlán ugrani készült*, az *Alfa Romeo és Juliát*, az *Extázis 7-től 10-ig*-et, a *Beszélő könyvtöst*, az *Ismeri a szandi-mandit*, a *Sziget a szárazföldön*, a *Szemüvegeseket*, az *Isten hozta, Örnagy urat*, a *Sirokkót*, a *Virágvasárnapot* és a *Varázslót*. Elég egy pillantást vetni erre a listára, s megállapíthatjuk, még olyan szempontból is kifogástalan ez a termés, hogy a legtöbb film a *márból választja témáját*.

A legjobb film

De folytassuk az előbb kezdett játékot. A kritikusok díjakat adnak, el kell tehát döntünk, melyik volt a legjobb film és ki volt a legjobb rendező. Nehéz ügy. Ha több filmet és több rendezőt nevezhetnénk az első helyre, könnyű dolgunk lenne. Csakhát ezt természetesen nem tehetjük, a játékot lényegétől fosztanánk meg. Mindent összevetve a rendezők közül szerintünk *Fabri Zoltán* neve kívánkozik az első helyre, az idén bemutatott két filmje, a *Pál utcai fiúk* és az *Isten hozta, Örnagy úr* közül *feltétlenül* az utóbbit, amely bizonyos értelemben korszakos mű: első kísérlet a divatos abszurd népszerűsítésére.

Utána rögtön a *Veréb is madár* rendezőjét, *Hintsch Györgyöt* említenénk, nem azért, mintha ő csinálta volna *Fabri* után rögtön a legmarkánsabb művészfilmet, hanem azért, mert megoldott egy megoldatlannak mondott problémát, az úgynevezett *közönségfilm* dolgát, méghozzá igen jól, kitűnő mesterségbeli tudással és érzékeléssel. Ha azt akarjuk, hogy a magyar filmgyártás ilyen tekintetben is előrelépjen — pillanatnyilag úgy tűnik, ez egyik leg súlyosabb gondunk — az évet záró összefoglalóban nem szabad elfeledkeznünk *Hintsch György* teljesítményének értékéről és jelentőségéről.

Ebben az évben született a *Feldobott kő*, *Sára* Sándor filmje, *Gábor* Pál *Tiltott területe*, *Simó* Jenő *Szemüvegesekje*, *Gyöngyössy* Imre *Virágvasárnapja*, *Mészáros Márta* *Holdudvara*, *Gyarmathy* Lívia *Ismeri a szandi-manditja*, hogy tényleg csak a legizgalmasabbakat említsük. Ki tudna közöttük valamiféle sorrendet szerkeszteni? Ha ők képviselik a *derékhadat*, s ebben a listában úgy tűnik, ez a hely nekik jutott, tényleg nincs okunk szégyenkezésre. Bár minden esztendő legalább így zárulna!

A legjobb színész

Ha ezek után arra a kérdésre keresünk feleletet, ki

Bagaméry László

Ötszáz cikk Párizsba

Európa egyik legjelentősebb fogyasztásicikk-vásarán, a tavasszal sorra kerülő párizsi vásáron négyévi szünet után ismét részt vesznek magyar vállalatok. A Hungexpo rendezésében a francia fővárosban 220 négyzetméteres területet foglaltak le a magyar kiállítók. Összesen 500-féle árucikket küldenek bemutatásra. A Monimpex a legkitűnőbb magyar borok széles választékát és az újfajta édességeket kínálja az üzleti köröknek. A Terimpex magyar hűsítőszertekkel és gyorsan népszerűvé vált kaskával, juh-sajttal jelentkezik. A Chemolimpex fotópapírokat, a Hungarotex konfekcióárakat mutat be. Néhány vállalat a helyszíni árusításban is részt vesz. A Hungarocoop például hímezett blúzokat és művészi kézimunkákat, a kultúra hanglémezeket kínál a vásárlatóknak.

A magyar
filmgyártás
1969-ben

Népfrent-
vezetők
tanácskozása

Háromnapos tanácskozással gyűltek össze tegnap a népfrent Csongrád megyei bizottságának rendezésében Szegeden, a Jancsó-kollégiumban a megye községeinek, városi körzeteinek és városainak népfrentbizottsági vezetői. Az első napon Nagy István megyei elnök megnyitotta után Katona Sándor megyei titkár tartott tájékoztatót a népfrentbizottságok megszalmi tevékenységének tapasztalatairól és a feladatokról. Ma, csütörtökön Harmati Sándornak, az Országos Békatanács alelnökének előadását hallgatják meg a népfrent nemzetközi kérdésekkel kapcsolatos munkájáról, holnap pedig tájékoztató hangnapot tart a Csongrád megyei politikai és gazdasági helyzetéről, az 1970. évi feladatokról.

Házakat
döntött le
a talajvíz

Szegeden okozott legsúlyosabb pusztítást a téli elemi csapás, a szokatlanul nagyarányú belvíz. Utoljára huszonnyolc évvel ezelőtt keletkeztek hasonló károk az épületekben. A megyei jogú városi tanács vb építési osztályához érkezett bejelentések szerint a külső területeken: Baktóban, Perfittelepen és Újszegeden kilenc öreg vályogházat rombolt össze a víz. Ezek egytől egyig kis magánházak, amelyek pusztulását a nagy hőtömeg is előidézte. Először ugyanis a rájuk rakódott vizes hőtömeg súlya alatt beszakadt a tetőzet és megrokkant a földmészterkezet. Jóformán hozzá sem kezdhetek a kijávitásához, amikor a napokon keresztül tartott esőzés és havazás, az olvadás a falakat is kikezdte. Ezeket az épületeket most már csak lebontani lehet, helyreállításukra nincs remény.

Az állami lakások közül azokból, amelyek egyébként is nagyon rossz állapotban voltak, ötvenötöt nyilvánítottak életveszélyessé. Összesen 326 lakás vízsedett meg. Többségük — szám szerint 271 — alagsori helyiség. A bennük feltört talajvíz károkat okozott az ott lakó családok ingóságaiiban is.

Ökrös László

Szeged szobrai

Kútfigura

(153.) A Szegedi Orvostudományi Egyetem Semmelweis Kollégiumának udvarán áll Nagy István kútfigurája. Az alkotást 1966-ban állították fel.

CSÜTÖRTÖK,
1970. JANUÁR 22.

DELMAGYARORSZÁG 5

Szurkáló atyafi

A megyei bíróság dr. Laluska Pál tanácsa ítéletet hirdetett Borka Lajos József Deszk, Petőfi utca 15. és Gonda Lajos Deszk, Rákóczi utca 31. szám alatti lakosok bűnperében.

Borka Lajos József, elsőrendű vádlottat bűnösnek találta emberölés kísérletében és hathónapi szabadságvesztésre ítélte, mely büntetést szigorított büntetésvégrehajtási munkahelyen kell letölteni. Gonda Lajos másodrendű vádlottat pedig garázdaság elkövetése miatt 8 hónapi szigorított büntetésvégrehajtási munkahelyen letöltendő szabadságvesztésre ítélte a bíróság.

Nevezettek a deszki Kossuth Tsz tagjai. Sógorsági viszonyban vannak egymással: Gonda Lajos nővére Borka Lajos felesége volt. A két család között jó viszony alakult ki. Tavaly augusztus 25-én Lajos-napon elsőrendű vádlott elment sógorához, hogy felköszöntse. Nem találta otthon, ezért a kisebb ajándékokat otthagyta. Másnap, hétfői napon munkába ment a deszki italtólban találkoztak össze és felköszöntötték egymást. A helyiségben több tsz-tag is tartózkodott. Ekkor Gonda Lajos kijelentette: „Mindenkinek én vendégem”. Három óra

leforgása alatt 205 forintos számlát fizetett ki italokért. Elhatározta, hogy egész nap névnapozni fog és nem megy be munkahelyére. Már mindenki elment az italtólból, amikor sógora is távozni akart, de Gonda nem engedte. Szidalmazta, majd amikor az sem használt, leszakította Borka Lajosról az inget, sőt kétszer arcon is ütötte. Az összegyűlt emberek közül az egyik kerékpárral elment Borka Lajos feleségeért, hogy akadályozza meg a verekedést. Az asszony akkor ért az italtól elé, amikor Gonda Lajos már másodszor ütötte meg Borkát úgy, hogy az a megőrzőben levő kerékpárok közé esett. Az asszony odaugrott testvérehez, hogy lefogja, amikor „Te is őket pártolod?” felkiáltással nővérét ellökte, kezét emelt rá, miközben zsebébe nyúlt, hogy zsebkendőjét elővegye. Borka Lajos észrevette, hogy feleségét Gonda meg akarja ütni, és látta, amikor zsebébe nyúlt, ezért azt hitte, kést akar rántani. Ezt meg akarta előzni és nyitott kesével a levegőben hadonászva Gonda Lajost hasbaszurta, aki erre megtáncorodott és fejével az árokba zuhant, magával rántva Borkát is. Ekkor Borka megegyeszer meg-

Meddig jogos
az önvédelem?

szúrta Gonda Lajost, akit életveszélyes állapotban szállítottak kórházba. Az ítélet kiszabásakor a bíróság mérlegelte, hogy az egész cselekményt a másodrendű vádlott, Gonda Lajos magatartása váltotta ki. Az elsőrendű vádlott pedig jogos védelmi helyzetben volt, s csak azért nem mentették fel, mert a jogos védelmet túllépte azzal, hogy amikor sógora feje már a víz alatt volt, ismételtén megszurta. Az ítélet nem jogerős. Az ügyész súlyosbításért, a védő enyhítésért fellebbezett.

Bagaméry László